

KINEMATOGRAFIYA VA TEATR SAN'ATIDA ORKESTR MUSIQASINING O'RNI

1-sonli Bolalar musiqa san'at maktabi, .

o'zbek xalq cholg'ulari bo'lim o'qituvchisi

Boxodirjonova Barnoxon Akmaljon qizi

Annotatsiya: Mazkur maqolada kino musiqasining mavjudligi shakllarini tasniflash, audio shakllari soundtrack versiyalari, audio formatdagi kino tizerlari uchun musiqa, akademik musiqa asosida paydo bo'lgan kino musiqasi, kino musiqasi shakllarining ko'pligi va simfonizm tamoyillari bayon etilgan. Maqolada umumlashtirilgan ishonchlilikni aks yettiruvchi tarixiy manbalar orkestr ijrosidagi musiqa interpenetratsiyasining naqshlari va o'ziga xos xususiyatlari filmning mohiyati va maqsadi kinoning rivojlanishi bosqichlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: Barokko, romantizm, neo-romantizm, yekspressionizm, impressionizm, minimalizm, sonorika, sonoristika, yeklektizm, aleatorika, individualizatsiya, kinematografiya.

Роль оркестровой музыки в кинематографе и театральном искусстве

Детская музыкальная школа искусств № 1, узбекские народные инструменты преподаватель отделения боходиржонова барнохон Акмалжон кызы

Аннотация: В данной статье описывается классификация форм существования киномузыки, аудиоформы версии саундтреков, музыка для кинотизеров в аудиоформатах, киномузыка, возникшая на основе академической музыки, множественность форм киномузыки и принципы симфонизма. В статье обобщены исторические источники, отражающие достоверность закономерностей и специфики музыкального взаимопроникновения в

оркестровом исполнении сущность и цель фильма освещены этапы развития кино.

Ключевые слова: барокко, романтизм, неоромантизм, экспрессионизм, импрессионизм, минимализм, сонорика, сонористика, эклектизм, алеаторика, индивидуализация, кинематограф.

The role of orchestral music in cinematography and theater arts

Children's music art school No. 1, Uzbek folk instruments department teacher

Boxodirjonova Barnokhon Akmaljon daughter

Annotation: this article describes the classification of forms of the existence of film music, soundtrack versions of audio forms, music for film teasers in audio format, film music that arose on the basis of academic music, the abundance of forms of film music and the principles of symphonism. The article highlights the patterns and peculiarities of musical interpenetration in orchestral performance of historical sources reflecting generalized reliability the nature and purpose of the film the stages of the development of cinema.

Keywords: Baroque, romanticism, neo-romanticism, yexpressionism, Impressionism, minimalism, sonorics, sonoristics, eclecticism, aleatorics, individualization, cinematography.

XX asrning orkestr kino musiqasining genezisi asosan musiqa - amaliy va avtonom, akademik, ommabop va xalq, antik davrdan XX asrgacha bo'lgan turli xil tarixiy davrlar, kompozitsiya uslublari, tendensiyalari va texnikasi - barokko, romantizm, neo-romantizm, yekspressionizm, impressionizm, minimalizm, o'n ikki - ohang, sonorika, sonoristika, yeklektizm, aleatorika va boshqalar, hamrohlik san'ati, shuningdek yestetika (ta'sir nazariyasi) va ritorika (ritorik dispozitsiya), fazoviy (rasm, grafika) va spatiotemporal san'at (teatr) tamoyillarini o'z ichiga oladi.

Avtonom musiqa to'g'ridan-to'g'ri (filmlarda kotirovkalar shaklida ishlatiladigan qarz musiqasi sifatida) va kino musiqasiga bilvosita ta'sir ko'rsatdi (kompozitsiya uslublari va texnikasining ta'siri - romantizm, neo-romantizm, yekspressionizm, minimalizm, sonoristika, sonoristika, aleatorika, o'n ikki tonna va boshqa kompozitsiya texnikasi. yigirmanchi asr-majoziy tuzilish, tematizm, shakllanish va boshqa vositalar bo'yicha kino musiqasida musiqiy ifoda).

4. Kino musiqasining mavjudligi shakllarini tasniflash varianti taklif yetiladi.: 1. Kino musiqasi mavjudligining yozma shakllari: a) film musiqasi sifatida qabul qilingan film ballari; b) film uchun boshqa bastakorlar tomonidan yozilgan, ammo film musiqasi sifatida qabul qilinmagan filmlar.

2. Kino musiqasi mavjudligining Audio shakllari: A) Soundtrack (asl soundtrack); b) Soundtrack versiyalari(shu jumladan muqobil va o'chirilgan), kengaytirilgan soundtrack, yangi ijro yetilgan film ballarini yozib olish; c) audio formatdagi kino treylerlari uchun musiqa; D) audio formatdagi kino tizerlari uchun musiqa; ye) konsert tadbirlari.

3. Kino musiqasi mavjudligining Audio-vizual shakllari (komponent media matni): a) film musiqasi; b) film treyleri musiqasi; c) kino tizeri musiqasi; d) franchayzing musiqasi; ye) Spin-off musiqa.

5. Akademik musiqa asosida paydo bo'lgan kino musiqasi undan bir qator muhim farqlarga yega, ular orasida kamroq tematik individualizatsiya, uning mavjudligi shakllarining ko'pligidan kelib chiqadigan kino musiqasi shakllarining ko'pligi va simfonizm tamoyillarini rad yetishi kollaj prinsipi foydasiga ta'sir qiladi. Musiqa tarixi kurslarida, musiqiy asarlarni tahlil qilishda, tanlov kurslarida, shuningdek, kino musiqasi sohasida ishlaydigan bastakorlarning amaliy faoliyatida foydalanish mumkin.

Maqolada umumlashtirilgan ishonchlilikni aks yettiruvchi tarixiy manbalardan foydalaniladi va sintezning o'zaro bog'liqligi va o'zaro ta'sirida turli davrlardagi faktlarni tahlil qildi. dunyoqarashni shakllantirishga hissa qo'shadigan san'at. Maxsus

orkestr ijrosidagi musiqa interpenetratsiyasining naqshlari va o'ziga xos xususiyatlari filmning mohiyati va maqsadi kinoning rivojlanishini kuchli sifatida tavsiflaydi va ta'kidlaydi ijtimoiy-madaniy hodisa. Bu buyuk kuch tufayli aniq yekanligi bilan tasdiqlanadi bastakorlar tomonidan yozilgan orkestr ijroidagi musiqa va ijro yetuvchi musiqachilarning iste'dodi yaratilgan filmlar g'oyasini uyg'unlashtiradigan ajoyib musiqiy asarlar rejissyorlar tomonidan kinematografiyani noyob qiladi.

Shuni ta'kidlash kerakki, yigirmanchi asrda paydo bo'lgan ommaviy tendensiyalar shakllanishda davom yetmoqda madaniyat doirasida birgalikda mavjud bo'lgan va faol o'zaro ta'sir qiluvchi zamonaviy san'at tizimi tan olingan ko'plab madaniyatshunoslar, musiqashunoslar va bastakorlar tomonidan. Bu mumkin yigirmanchi va yigirma birinchi asrlar kinematografiyasida merosni o'zlashtirish, rivojlantirish va anglash davom yetmoqda.

U asrlar davomida foydaliligidan uzoq bo'lmagan va yeskirgan yemas, shuning uchun u dolzarb va muammoli bo'lib qolmoqda tadqiqotchilar orasida katta qiziqish mavjud. Barcha bayonotlar, fikrlar va fikrlarni hisobga olgan holda tanlangan mavzu muayyan sohadagi ilmiy ishlarni tahlil qilish tasodifiy yemas, bu muammoli tabiatni ta'kidlaydi, bugungi kungacha bitmas-tuganmas, ko'plab yangi tadqiqotchilarning fikrlarini hayajonlantiradi javob izlash va berilgan savollarga natija olish uchun kim bu yo'lga chiqdi.

Kinoning rivojlanishi kuchli ijtimoiy-madaniy hodisa darhol to'liqlikka ta'sir qildi va badiiylikni moslashtirish qolgan bo'sh joy doimiy, kuchli bo'ldi shakllanish generatori dunyoqarash. Yillar davomida u kuchaytirildi ijtimoiy-fazoviy bo'yicha qonunlar sabab bo'lgan o'zaro ta'sir jarayonida bu haqiqat muayyan moddiy muhit va ma'lum bir ijtimoiy va jismoniy lahzalar vaqt, o'zini boyitib, targ'ib qiladi yangi paydo bo'lishi tizimli sifat, belgilar ulardan ba'zan namoyon bo'ladi, vaziyat yelementlarida yo'q. Uzoq muddatli kuzatuv paytida shuni ta'kidlash mumkinki, bir marta bitta sohada, Shaxsiyatida farq qiladigan odamlar, munosabat va xatti-harakatlar shunga o'xshash tarzda muomala qilishni boshlang.

Kinoda ishlash talab yetiladi Maxsus musiqiy orkestrga qo'yiladigan talablar. Yozuvi film uchun orkestr musiqasi qattiq ostida sodir bo'ladi vaqt chegaralari deyarli yo'q repetitsiyalar. Bu ish yuqori talab qiladi kasbiy mahorat. har bir ijrochi musiqachi orkestr, aniqlik va konsentratsiya, musiqiy sezgirlik va tezkor bastakorning niyatini tushunish.

Bu fazilatlarning barchasi to'liq rus tomonidan yegalik Davlat Simfoniya Kinematografiya orkestri, uchun qaysi deyarli yo'q imkonsiz vazifalar. Bugun bu yeng ko'plardan biri o'ynashga qodir mobil orkestrlar har qanday katta va kichik kompozitsiyalarda, turli xillikka aylantiring va jazz ansambli, ijro yeting filarmoniya konsertlari. Manbalardan olingan ma'lumotlarni hisobga olgan holda, shuni ta'kidlash kerakki, tanlangan Mavzu bugungi kunda ayniqsa dolzarbdir, kino va televideniening rivojlanishi davrida. Orkestr musiqasi o'zida mujassam yetgan san'at turi bo'lib u kayfiyatni yaratishga qodir tomosha qilish kerak muayyan film mafkuraviy va hissiy tarkib ovozli badiiy tasvirlarda o'zini namoyon qila oladi.

Bizning fikrimizcha, inkor yetib bo'lmaydi bizda aniq materiallar borligi tarixiy to'plangan manbalar, shu jumladan xorijiy manbalar, bu musiqani yana bir bor isbotlang orkestr ijrosida hali ham birini o'ynaydi kinodagi yeng muhim rollar. Maqolada biz maqsadni ta'kidlaymiz Gollivud bastakorlari va ularning ishlarining izchilligi, bu doimiydir ba'zilar bilan birlashtirilgan yangilanish istagi.

Ko'p tarixchilardan beri chet yelda korrelyasiya qilish imkonini berdi uzunlik bilan sahnaning vaqti musiqiy parcha, shuningdek hissiy deb hisoblanadi. Shuning uchun shuni ta'kidlash mumkinki, professional bastakorlarni jalb qilish zarurati kinoning rivojlanish bosqichi uchun muhim hisoblanadi.

Biroq, shu bilan birga buni ta'kidlash kerakki, sof musiqiy kino musiqasini o'rganishga yondashuv har doim ham yerishishga imkon bermagan ijobiy va ob'ektiv muvozanatli natijalar, xususiyatlarni ko'rsatadi. Kino musiqasining g'oyasi syujet bilan bog'liq bir nafaslikni ko'rsatishdan iborat hisoblanadi. Bularning barchasi texnik

nuqtalar va direktorning g'oyalari avtonom musiqiy kompozitsiyalarni yozish texnikasi uchun, bu yozishda oddiy texnikadan farq qiladi.

Xulosa qilib aytganda, ko'p yillik tajribani hisobga olgan holda, qarama-qarshi bayonotlar musiqa interpenetratsiyasi rivojlanishda orkestr ijrosi filmning badiiy tasvirinchi gavdalantiradi. Buning sababi shundaki, musiqa kinematografiya, o'zaro ta'sirlashganda ramka bilan, bir so'z bilan aytganda, yangi funksiyalar va ayni paytda yangi ko'p jihatdan uni ajratib turadigan fazilatlar musiqa mustaqil san'at sifatida o'zini namoyon qilib ulgurdi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Botirova X.T. In the practice of instrumental performance, students are taught to think independently and formation of features of creativity // Middle european scientific bulletin // ISSN 2694-9970 118 Middle European Scientific Bulletin, Volume 33. -P. 52-58.
2. Фрейлих С.И. Теория кино: От Эйзенштейна до Тарковского. – М., 2002. 512 с. Шимонова, Н. В. Музыка в кинематографе. Опыт анализа музыкальной партитуры фильма на примере трех экранизаций произведений М. Булгакова / Н. В. Шимонова. – Текст: непосредственный // Молодой ученый. – 2015. – № 18 (98). С. 434–439.
3. Полегаева Е. Р. Развитие экранного языка и его взаимодействие с классическими искусствами. Автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. искусствоведения: (17.00.03). – М., Искусство, 1982.
4. Лисса З. Эстетика киномузыки. – М., Искусство, 1970. 430 с. 7. Лондон К. Музыка фильма. – М., Госкиноиздат, 1937. 314 с.
5. Botirova X.T. Scientific and theoretical views of central asian thinkers in music // Procedia of Theoretical and Applied Sciences // Volume 4. Feb 2023 ISSN: 2795-5621. -P. 54-59.
6. Акмалжонова М.В. “Дирижирование” (методы работ над партитурой). Ташкент, 2017.

7. Botirova X.T. The Role of Pop Art in the Education of Students-Youth in the Spirit of Morality and Patriotism // Web of Scholars: Multidimensional Research Journal (MRJ) // Volume: 01 Issue: 07. 2022 ISSN: (2751-7543). -P. 87-90.
8. Botirova X.T. Activities of the "History and Criticism of Music" Department During the Years of Independence // Middle European Scientific Bulletin // ISSN 2694-9970 118, Volume 33. Feb-2023 -P. 118-121.